



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Zielonej Górze

LZG – 4101-014-08/2014
P/14/122

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Zielonej Górze
ul. Podgórna 9a, 65-213 Zielona Góra
T +48 68 410 66 00, F +48 68 410 66 39
lzg@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli P/14/122 – Zapewnienie bezpieczeństwa i higieny uczenia się w szkołach publicznych.

Jednostka przeprowadzająca kontrolę Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Zielonej Górze

Kontroler Natalia Kajzer, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 91628 z dnia 22 września 2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 1-2)

Jednostka kontrolowana Zespół Szkół Ogólnokształcących w Żarach, ul. Podwale 16, 68-200 Żary (Szkoła).

Kierownik jednostki kontrolowanej Dyrektorem Szkoły od 1 września 2007 r. jest Jarosław Kropski.

(dowód: akta kontroli str. 3-4)

II. Ocena kontrolowanej działalności¹

Ocena ogólna

W latach szkolnych 2012/2013, 2013/2014 oraz 2014/2015 Szkoła zapewniła uczniom bezpieczne i higieniczne warunki pobytu w Szkole. W przypadkach określonych przepisami zajęcia językowe, informatyki, wychowania fizycznego oraz laboratoria prowadzono w odpowiednich liczbowo grupach. Organizując pracę uczniów jedynie w części klas pierwszych nie uwzględniono potrzeby równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia.

Udostępniając uczniom Internet w pracowni komputerowej zadbano o odpowiednie zabezpieczenie przed dostępem do treści niepożądanych, tylko cztery komputery w bibliotece nie posiadały stosownego zabezpieczenia. Szkoła udostępniała uczniom półki, na których mieli możliwość pozostawienia części podręczników.

Nieprawidłowości odnoszące się do budynku Szkoły (niezabezpieczone balustrady schodów) oraz otoczenia szkoły (niezabezpieczony teren boiska, zniszczone ogrodzenie) usunięto w toku kontroli.

Zapewniono uczniom dostęp do pomocy przedlekarskiej, a pomieszczenia Szkoły wyposażono w kompletne apteczki. Prawidłowo prowadzono postępowanie powypadkowe, z wyjątkiem trzech przypadków, w których nie sporządzono protokołów powypadkowych.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Ocena organizacji pracy uczniów

1.1. Liczba uczniów uczęszczających do Szkoły w roku szkolnym 2012/2013 wynosiła 454, następnie w latach szkolnych 2013/2014 oraz 2014/2015 zmniejszyła się do 371. Liczba oddziałów (klas) wynosiła odpowiednio 15 w pierwszym roku szkolnym oraz po 13 w kolejnych latach. Liczebność klas wynosiła: w 2012/2013 – od 29 do 32 uczniów, 2013/2014 - od 23 (kl. IIe) do 30 uczniów oraz 2014/2015 – od 23 do 35.

(dowód: akta kontroli str. 5-17)

1.2. Organizacja pracy uczniów w kontrolowanym okresie przedstawiała się następująco:

- obowiązywały po jednym rozkładzie zajęć dydaktyczno-wychowawczych na każdy rok szkolny, realizowanych w godz. od 8.00 do 15.10 (osiem godzin lekcyjnych):
- zajęcia rozpoczynały się o stałej porze – od pierwszej lekcji, w trzech oddziałach pierwszych różnica wynosiła dwie godziny:
- zapewniono uczniom przerwy międzylekcyjne: dwie 5-minutowe, pięć 10-minutowych i jedna 20-minutowa, przerwy 5-minutowe występowały po pierwszej oraz po piątej godzinie lekcyjnej;
- w rozkładzie zajęć lekcyjnych na rok szkolny 2014/2015 w przypadku jednej klasy Ia po zajęciach wychowania fizycznego występowała przerwa trwająca pięć minut, co w planie od dnia 6 listopada 2014 r. zostało zmienione.

(dowód: akta kontroli str. 18-26)

W sprawie zasadności wprowadzenia w rozkładzie zajęć dwóch pięciominutowych przerw dyrektor Szkoły wyjaśnił, że w szkole uczy się ponad 40% uczniów dojeżdżających i nagminnie stały się przypadki zwalniania uczniów z ostatniej ósmej godziny, przez co tracili część lekcji. Przerwy zaplanowano nieprzypadkowo po pierwszej godzinie lekcyjnej, wtedy gdy uczniowie nie są zmęczeni zajęciami, drugą przerwę zaplanowano na 12.30, tzn. po lekcji poprzedzonej długą przerwą dwudziestominutową. Takie rozwiązanie, jak podkreślił dyrektor, nie budziło zastrzeżeń ani ze strony uczniów ani ich rodziców.

(dowód: akta kontroli str. 27-28)

We wszystkich sześciu skontrolowanych oddziałach pierwszych, w latach szkolnych 2012/2013, 2013/2014 oraz 2014/2015 (po dwa w każdym roku), stwierdzono nierównomierne obciążenie zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia, bowiem różnica liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami wynosiła trzy godziny i więcej (trzy oddziały) lub zajęcia nie rozpoczynały się o stałej porze (cztery oddziały).

(dowód: akta kontroli str. 18, 21, 24)

1.3. W okresie objętym kontrolą w Szkole realizowano zajęcia w podziale na grupy, w sytuacjach określonych w § 7 ust. 1 pkt 1, 2, 3 i 7 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych², tj.:

- zajęcia komputerowe realizowane jedynie w klasach pierwszych odbywały się w grupach maksymalnie 18-osobowych, a ich liczebność nie przekraczała liczby dostępnych stanowisk komputerowych;

² Dz. U. z 2012 r., poz. 204 ze zm.

- nauka języków obcych odbywała się w grupach oddziałowych oraz międzyoddziałowych, w których liczba uczniów nie przekraczała 24. Przy podziale na grupy na zajęciach z języków angielskiego i niemieckiego uwzględniano stopień zaawansowania znajomości języka, natomiast języki francuski i rosyjski nauczane były od poziomu podstawowego;
- na zajęciach chemii rozszerzonej, na których zgodnie z podstawą programową realizowane są laboratoria lub ćwiczenia, liczba uczniów nie przekraczała 30;
- lekcje wychowania fizycznego realizowane były w podziale na dziewczęta oraz chłopców, żadna z grup nie przekraczała 26 uczniów.

(dowód: akta kontroli str. 5-26, 29-40)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowości odnoszące się do wszystkich sześciu skontrolowanych oddziałów pierwszych³, w których wystąpiło nierównomierne obciążenie zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia. Stanowiło to naruszenie zasady sformułowanej w § 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach⁴ (dalej: rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny). I tak:

- w trzech oddziałach różnica liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia wynosiła trzy godziny i więcej (w roku szkolnym 2012/2013 – kl. Ib, 2013/2014 – kl. Ia, 2014/2015 – kl. Ic).
- w czterech oddziałach zajęcia nie rozpoczynały się o stałej porze, a różnica pomiędzy poszczególnymi dniami tygodnia wynosiła dwie godziny (w roku szkolnym 2012/2013 – kl. Ia, 2013/2014 – kl. Ic, 2014/2015 – kl. Ib i Id).

(dowód: akta kontroli str. 18, 21, 24, 41-46)

Dyrektor Szkoły wyjaśnił, że występuje szereg ograniczeń i uwarunkowań, które muszą być wzięte pod uwagę podczas planowania zajęć tygodniowych. Na nierównomierne rozłożenie zajęć w klasach pierwszych wpływ miały w szczególności: zatrudnienie w niepełnym wymiarze czasu pracy nauczycieli przedmiotów takich jak: edukacja dla bezpieczeństwa, informatyka czy chemia (nauczyciel zatrudniony na zastępstwie z uwagi na urlop macierzyński) i konieczność zaplanowania ich jedynie w określonych dniach tygodnia. Ze względu na małą liczbę chłopców zajęcia wychowania fizycznego odbywają się w grupach międzyoddziałowych złożonych nawet z uczniów trzech klas, co znacznie ogranicza możliwość swobodnego planowania zajęć w poszczególnych klasach. Podobnie nauczanie języków obcych w klasach drugich i trzecich realizowane jest w grupach międzyoddziałowych złożonych z uczniów nawet czterech klas – język rosyjski oraz trzech klas – język francuski.

(dowód: akta kontroli str. 53-55)

W toku kontroli zmieniono plan lekcji, w którym uwzględniono równomierność rozłożenia godzin w poszczególnych dniach tygodnia, a zajęcia rozpoczynają się najpóźniej od drugiej lekcji.

(dowód: akta kontroli str. 56-58)

³ W latach szkolnych objętych kontrolą było 11 klas pierwszych. Badanie oddziałów szkolnych pod kątem równomiernego rozkładu zajęć lekcyjnych na zlecenie Najwyższej Izby Kontroli przeprowadziła Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gorzowie Wlkp. (WSSE).

⁴ Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 ze zm.

Zajęcia językowe, informatyki, chemii rozszerzonej i wychowania fizycznego prowadzono w odpowiednich liczbowo grupach. Organizując pracę uczniów skontrolowanych klas pierwszych nie uwzględniono potrzeby równomiernego obciążania zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia, co zostało skorygowane w toku kontroli.

2. Ocena zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu uczniów w szkole

Opis stanu faktycznego

2.1. Zagadnienia związane z zapewnieniem bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu uczniów w Szkole uregulowano w statucie oraz regulaminie pracy Szkoły, ponadto obowiązywały procedury i regulaminy postępowania z substancjami chemicznymi, poszczególnych pracowni, w tym komputerowej i chemicznej, regulamin sali gimnastycznej oraz regulamin dyżurów nauczycielskich uwzględniający sposób postępowania w sytuacjach wypadków.

(dowód: akta kontroli str. 59)

2.2. W Szkole funkcjonuje czynna codziennie biblioteka, której zadania uregulowano w statucie, regulaminie biblioteki szkolnej oraz regulaminie korzystania ze stanowiska komputerowego w bibliotece. Na wyposażeniu były cztery komputery dla uczniów z dostępem do Internetu, na których nie zainstalowano oprogramowania filtrującego przed dostępem do treści niepożądanych, o którym mowa w art. 4a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty⁵ (dalej: ustawa o systemie oświaty).

(dowód: akta kontroli str. 60-61)

2.3. Szkoła korzysta z hali gimnastycznej z zapleczem sanitarnym, sąsiadującej bezpośrednio z budynkiem. Sala gimnastyczna była w dobrym stanie sanitarno-technicznym, wszystkie sprzęty posiadały stosowne certyfikaty. W widocznym miejscu umieszczono regulamin bezpiecznego użytkowania urządzeń i sprzętu sportowego.

(dowód: akta kontroli str. 43-44)

Szkoła ponadto dysponuje boiskiem przed budynkiem głównym, na którym do dnia dokonania oględzin nie zakończono prac remontowych (ułożenie nowej nawierzchni, zainstalowanie koszy, przygotowanie pod instalację siatki). Mimo to teren boiska nie został odpowiednio oznaczony ani zabezpieczony przed dostępem uczniów.

(dowód: akta kontroli str. 62)

2.4. W Szkole nie funkcjonuje stołówka, nie udostępniono automatów z żywnością lub napojami. Sklepik szkolny oferował kanapki, słodkie bułki, zapiekanki, napoje ciepłe oraz zimne, gazowane i niegazowane, wafelki. Nie stwierdzono w sprzedaży produktów o zwiększonej zawartości soli oraz tłuszczu. W umowie zawieranej co roku z najemcą znajdowały się zapisy o zakazie sprzedaży posiłków przyrządzanych na gorącym oleju oraz zobowiązujące do sprzedaży owoców oraz zdrowej żywności.

(dowód: akta kontroli str. 60-61, 66)

2.5. Szatnię dla uczniów zorganizowano w dwóch odrębnych pomieszczeniach na niskim parterze budynku umożliwiając pozostawienie odzieży wierzchniej.

⁵ Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.

Zgodnie z regulaminem szatnia otwarta była jedynie w trakcie przerw lekcyjnych, w których dyżury pełnili wyznaczeni uczniowie.

(dowód: akta kontroli str. 60-61)

Szkoła nie dysponuje szafkami indywidualnymi dla uczniów. Każdej klasie przyporządkowano gabinet, którym opiekuje się nauczyciel wychowawca i w nim wydzielono regały, na których uczniowie mają możliwość pozostawienia części podręczników lub przyborów szkolnych. Jak zapewnił dyrektor Szkoły, możliwość zakupienia indywidualnych szafek była konsultowana z radą rodziców, w miarę posiadanych środków finansowych zostanie to zrealizowane.

(dowód: akta kontroli str. 60-61, 95-96)

2.6. Teren i budynek Szkoły spełniały wymogi określone w § 5, § 7 ust. 1, ust. 2 pkt. 1-2 i ust. 4, § 8 ust. 1, § 9 ust. 1 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny, tj.:

- nawierzchnia dróg i przejść była utwardzona, w dobrym stanie technicznym, szlaki komunikacyjne właściwie zabezpieczone;
- teren placówki był ogrodzony, ogrodzenie w dobrym stanie technicznym, z wyjątkiem dwóch przęseł od strony ulicy;
- w pomieszczeniach szkoły zapewniono ogrzewanie, wentylację oraz właściwe oświetlenie;
- ściany, sufity i podłogi oraz stolarka okienna były w dobrym stanie technicznym, klatki schodowe utrzymane w należytym stanie, jednakże poręcze na klatkach schodowych nie zabezpieczono przed zsuwaniem się po nich uczniów;
- w pomieszczeniach sanitarno-higienicznych zapewniono ciepłą i zimną wodę oraz dostęp do środków higieny osobistej;
- zapewniono oznakowane cztery wyjścia ewakuacyjne (dwa z sali gimnastycznej i dwa z budynku głównego), plan ewakuacji umieszczono na parterze budynku.

(dowód: akta kontroli str. 41-46, 62, 97)

2.7. W budynku Szkoły zlokalizowano 27 sal dydaktycznych, których powierzchnia wynosiła od 22 m² do 66 m² (trzy gabinety) i 72 m² (trzy gabinety).

W ośmiu najmniejszych salach (o powierzchni 22 m² – 28 m²), w których odbywały się zajęcia z języków obcych⁶, powierzchnia przypadająca na jednego ucznia wynosiła od 0,8 m² do 1,5 m². W pozostałych gabinetach, których powierzchnia wynosiła od 37 m² do 72 m², w przeliczeniu na jednego ucznia⁷ odpowiednio przypadło 1,05 m² i 2,05 m².

(dowód: akta kontroli str. 67-69)

W salach dydaktycznych znajdowało się 529 ławek, w tym 260 z certyfikatami potwierdzającymi zgodność z PN, co stanowi 49% ogółu posiadanych ławek oraz 730 krzeseł, w tym 260 z certyfikatami potwierdzającymi zgodność z PN, co stanowi 36% ogółu krzeseł.

Na 130 ocenionych stanowisk pracy, 39 uczniów korzystało z mebli edukacyjnych niedostosowanych do zasad ergonomii (30%). W dwóch, z dziesięciu zbadanych sal, meble edukacyjne były nieprawidłowo zestawione, tj. rozmiar krzesła nie odpowiadał rozmiarowi stołu (klasa IIIC – gabinet chemiczny i IIB). Uczniowie

⁶ Najliczniejsza grupa stanowiła 18 uczniów.

⁷ Najliczniejsza klasa stanowiła 35 uczniów, średnia liczba uczniów w oddziale – 28.

korzystają z mebli o jeden rozmiar większych lub mniejszych aniżeli zalecana norma.

(dowód: akta kontroli str. 41-46)

Pracownia chemiczna (gabinet nr 301) posiadała odrębny, zamykany na klucz, magazyn odczynników chemicznych, ponadto umieszczono w niej sprawne dygestorium wraz z instrukcją stanowiskową. W pomieszczeniach zapewniono odzież i obuwie robocze, środki ochrony indywidualnej (rękawiczki, okulary ochronne) oraz karty charakterystyk posiadanych substancji chemicznych. Spis posiadanych substancji chemicznych był niekompletny, zapisy instrukcji bezpiecznego przechowywania odczynników chemicznych dostosowane do faktycznego wyposażenia pracowni, a część substancji była przeterminowana⁸.

(dowód: akta kontroli str. 47-52, 60-61)

2.8. Pracownię komputerową wyposażono w 18 stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu, które po uruchomieniu żądały hasła dostępu. Celem ich zabezpieczenia przed dostępem do treści niepożądanych zainstalowano program Projekcja360 na licencji firmy MM Studio ze Świdnika, dzięki któremu nauczyciel na swoim stanowisku miał podgląd do aktualnie wykonywanych akcji na poszczególnych stanowiskach. Program rejestrował historię przeglądanych witryn internetowych, ponadto umożliwiał nauczycielowi ze swojego stanowiska zablokowanie dowolnego komputera, co zaprezentowano w toku oględzin.

(dowód: akta kontroli str. 60-61, 70-73)

2.9. W Szkole zorganizowano gabinet pielęgniarstwa szkolnej czynny trzy razy w tygodniu (poniedziałek, wtorek i czwartek) w godz. 8.00-14.35. We wszystkich wymaganych pomieszczeniach Szkoły, w tym pracowni chemii i fizyki, znajdowały się kompletne apteczki wraz z instrukcją zasad udzielania pierwszej pomocy. Wszyscy nauczyciele wychowania fizycznego oraz chemii zostali przeszkoleni w zakresie udzielania tej pomocy⁹.

(dowód: akta kontroli str. 60-61, 74-76)

2.10. W rejestrze wypadków, prowadzonym zgodnie z wzorem określonym w załączniku nr 2 do rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny, w roku szkolnym 2012/2013 odnotowano trzy zdarzenia, a w roku szkolnym 2013/2014 – sześć zdarzeń zakwalifikowanych jako wypadek. Wszystkie wypadki zakwalifikowano jako lekkie, a w protokołach powypadkowych każdorazowo zalecano zwiększenie nadzoru nad uczniami podczas trwania zajęć wychowania fizycznego oraz, aby nauczyciele udzielali uczniom szczegółowych informacji dotyczących bezpiecznego wykonywania ćwiczeń, niemniej jednak informacje te nie znalazły odzwierciedlenia w rejestrze. O wypadkach nie informowano organu prowadzącego oraz rady rodziców.

W Szkole działał zespół powypadkowy, w skład którego wchodził społeczny inspektor pracy oraz pracownik służby bhp. Zespół sporządził sześć protokołów powypadkowych, których treść zawierała wszystkie elementy określone w załączniku nr 1 do cyt. rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 77-81)

2.11. Co roku, stosownie do § 3 ust. 1 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny, przy udziale inspektora bhp prowadzono i dokumentowano w formie

⁸ Na podstawie wyników kontroli WSSE w Gorzowie Wlkp.

⁹ W szkoleniu przeprowadzonym w dniu 01.03.2010 r. udział wzięło 36 nauczycieli, w tym pięciu nauczycieli w-f.

protokołu kontrolę budynku Szkoły pod kątem stanu technicznego oraz jego otoczenia, stanu wyposażenia i urządzeń technicznych¹⁰, przy czym kopii tych protokołów nie przekazywano do Starostwa Powiatowego w Żarach. Zalecenia sformułowane w protokołach dotyczyły opracowania lub aktualizacji regulaminów, procedur lub instrukcji bądź usunięcia drobnych usterek. W toku kontroli kopie protokołów przekazano do organu prowadzącego.

(dowód: akta kontroli str. 82-91)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Na czterech komputerach z dostępem do Internetu udostępnionych uczniom w bibliotece, na dzień przeprowadzenia oględzin, nie zainstalowano oprogramowania filtrującego przed dostępem do treści niepożądanych, co stanowiło naruszenie art. 4a ustawy o systemie oświaty, który stanowi, że szkoły zapewniające uczniom dostęp do Internetu są obowiązane podejmować działania zabezpieczające uczniów przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, w szczególności zainstalować i aktualizować oprogramowanie zabezpieczające.

(dowód: akta kontroli str. 60-61)

Z wyjaśnień dyrektora Szkoły wynikało, że komputery zabezpieczono poprzez nadzór nauczycielski. Komputery w bibliotece są tak ustawione, aby nauczyciel bibliotekarz miał pełny wgląd do treści i stron przeglądanych przez uczniów, co w ocenie dyrektora jest formą zabezpieczenia przed dostępem do treści niepożądanych.

(dowód: akta kontroli str. 53-55)

W ocenie NIK komputery w bibliotece nie są wystarczająco zabezpieczone. Zobowiązanie nauczyciela do ciągłej obserwacji czterech monitorów nie jest bowiem formą skutecznego nadzoru nad przeglądanymi treściami, szczególnie w sytuacji oddalenia się ze swojego stanowiska w celu np. pobrania książek z półek bibliotecznych.

2. Teren i budynek Szkoły nie spełniały wymogów w zakresie bezpiecznych warunków pobytu uczniów w szkole sformułowanych w § 7 ust. 2 pkt 2 oraz § 16 ust. 1 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny, tj.:

- teren boiska szkolnego (do siatkówki i koszykówki) przed budynkiem głównym Szkoły, na którym prowadzono prace remontowe był nierówny i nieuporządkowany, zalegały gruz i płytki betonowe, ponadto nie został odpowiednio oznakowany ani zabezpieczony, przed dostępem uczniów;
- poręcze schodów w budynku Szkoły nie zostały zabezpieczone przed ewentualnym zsuwaniem się po nich.

Ponadto stwierdzono znaczne uszkodzenie ogrodzenia – od strony ulicy w kierunku Szkoły – wygięte dwa metalowe przęsła ogrodzenia ze słupkami.

(dowód: akta kontroli str. 44, 62)

W zakresie stwierdzonych nieprawidłowości dyrektor Szkoły wyjaśnił, że: - nie wiedział, że w szkole ponadgimnazjalnej występuje obowiązek zabezpieczenia poręczy; - umieścił tablicę o wyłączeniu terenu boiska z użytkowania, jednakże firma przygotowując się do odbioru prac ją przedwcześnie usunęła. Niezwłocznie

¹⁰ Protokoły kontroli z dnia 29 sierpnia 2012 r., z dnia 28 sierpnia 2013 r. oraz 26 sierpnia 2014 r.

zabezpieczył teren taśmą i zgłosił ten fakt do organu prowadzącego (inwestora);
- ogrodzenie zostało uszkodzone w wyniku wypadku drogowego, czekali na zakończenie postępowania wyjaśniającego przez Policję i decyzję ubezpieczyciela o wypłacie odszkodowania.

(dowód: akta kontroli str. 53-55)

W toku kontroli teren wokół boiska uprzątnięto i protokołem z dnia 6 października 2014 r. potwierdzono zakończenie prac remontowych. Ponowne oględziny potwierdziły naprawę ogrodzenia oraz zabezpieczenie poręczy schodów.

(dowód: akta kontroli str. 97-99)

3. Wyposażenie części sal dydaktycznych w Szkole nie spełniało wymogów sformułowanych w § 9 ust. 2 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny. Kontrola WSSE wykazała, że na 130 ocenionych stanowisk pracy uczniów, 39 uczniów korzystało z mebli edukacyjnych niedostosowanych do zasad ergonomii (30%), natomiast w dwóch oddziałach meble edukacyjne były nieprawidłowo zestawione, tj. rozmiar krzesła nie odpowiadał rozmiarowi stołu (klasa IIIC – gabinet chemiczny i IIB), a uczniowie korzystają z mebli o jeden rozmiar większych lub mniejszych aniżeli zalecana norma. Stosownie do ww. przepisów rozporządzenia, sprzęty, z których korzystają osoby pozostające pod opieką szkoły, dostosowuje się do wymagań ergonomii.

(dowód: akta kontroli str. 41-46)

Dyrektor Szkoły wyjaśnił, że ostatni zakup objął meble o najwyższym dostępnym rozmiarze, czyli „szóstki”, ponadto w gabinetach są lokowane meble o rozmiarze pięć, a zatem są zróżnicowane. Niemniej jednak uczniowie we własnym zakresie przestawiają krzesła do innych ławek i dobrowolnie siadają w ławkach niedostosowanych do ich wzrostu.

Dyrektor zapewnił jednocześnie, że w gabinetach będzie odpowiednia ilość zróżnicowanych rozmiarowo zestawów. W tym celu Szkoła zamówiła zestawy mebli w rozmiarach 5, 6 i najwyższe tzw. „siódemki”¹¹.

(dowód: akta kontroli str. 53-55)

4. Kontrola stanu sanitarnego pracowni chemicznej wraz z przylegającym magazynkiem chemicznym wykazała, że część substancji miała mało czytelne etykiety, co utrudniało ich identyfikację, duża część odczynników była przeterminowana, spis posiadanych substancji chemicznych był niekompletny, a zapisy instrukcji bezpiecznego przechowywania odczynników chemicznych nie były dostosowane do faktycznego wyposażenia pracowni. Na tej podstawie Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gorzowie Wlkp. wydała zalecenia usunięcia ww. nieprawidłowości w terminie do 30 listopada 2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 47-52)

Odnosnie nieprawidłowości dyrektor Szkoły wyjaśnił, że powstały one na skutek przeoczenia nauczyciela, który od 1 września 2013 r. jest zatrudniony na zastępstwie. Zapewnił, że odczynniki przeterminowane zostały usunięte z pracowni i będą przeznaczone do utylizacji w pierwszej dekadzie grudnia.

(dowód: akta kontroli str. 92-93)

5. W rejestrze wypadków szkolnych w badanym okresie nie odnotowano rodzaju wypadku oraz środków zapobiegawczych lub wydanych zarządzeń, mimo iż takie

¹¹ W toku kontroli przedłożono potwierdzenie zamówienia z dnia 23 października 2014 r. na wskazane meble.

dane wynikały z treści protokołów powypadkowych. Konieczność zamieszczania tych informacji wynika z wzoru rejestru ustalonego w załączniku nr 2 do rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny (...). Ponadto, nie informowano o wypadkach organu prowadzącego i rady rodziców, do czego zobowiązywały przepisy § 41 ust. 1 pkt 4 i 5 cyt. rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 77)

Przyczyną powyższego, jak wyjaśnił dyrektor, był fakt, że wszystkie wypadki były lekkie, wynikały z uprawiania przez uczniów sportu, a ich przyczyną nie był stan techniczny urządzeń czy boisk. Nie wydawano w związku z tym zarządzeń, a informowanie uczniów o zachowaniu ostrożności w trakcie zajęć wychowania fizycznego realizowane jest na bieżąco.

(dowód: akta kontroli str. 53-55)

W przypadku trzech zdarzeń nie sporządzono protokołów powypadkowych, co stanowiło naruszenie obowiązku sformułowanego w § 43 ust. 2 cyt. rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 77)

Spoleczny Inspektor Pracy wyjaśniła, że kierowała się w tych przypadkach odmienną interpretacją przepisów. Niezależnie od tego zadeklarowała, że w każdej sytuacji zakwalifikowanej jako wypadek w szkole będzie sporządzany protokół powypadkowy.

(dowód: akta kontroli str. 94)

6. Mimo obowiązku sformułowanego w § 3 ust. 2 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny, dopiero w toku kontroli (18 listopada 2014 r.) dyrektor przekazał do organu prowadzącego kopie trzech rocznych protokołów kontroli zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów należących do szkoły za lata 2012-2014.

(dowód: akta kontroli str. 82)

Dyrektor wyjaśnił, że nie były one przekazywane do Starostwa Powiatowego z uwagi na fakt, iż z protokołów nie wynikała konieczność prowadzenia prac remontowych.

(dowód: akta kontroli str. 53-55)

Ocena częściowa

Na ogół zapewniono uczniom bezpieczne i higieniczne warunki pobytu w Szkole, a większość stwierdzonych nieprawidłowości wyeliminowano jeszcze w toku kontroli. Prawidłowo prowadzono postępowanie powypadkowe, jednakże w trzech przypadkach nie sporządzono protokołów powypadkowych.

IV. Uwagi i wnioski

W toku kontroli na podstawie art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹², poinformowano dyrektora Szkoły o stwierdzeniu zagrożenia dla zdrowia uczniów w związku z niezabezpieczeniem terenu wokół boiska szkolnego, na którym do dnia oględzin nie zakończono prac remontowych. W wyniku podjętych działań nieprawidłowość usunięto.

(dowód: akta kontroli str. 63-65)

¹² Dz. U. z 2012 r. poz. 82 ze zm.

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Zapewnienie wszystkim uczniom stanowisk pracy zgodnie z zasadami ergonomii.
2. Zabezpieczenie komputerów w bibliotece szkolnej w sposób zapewniający ograniczenie dostępu do treści niepożądanych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Zielonej Górze.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Zielona Góra, dnia 28 listopada 2014 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Zielonej Górze

Wicedyrektor
Włodzimierz Stobrawa

Kontroler
Natalia Kajzer
Główny specjalista k.p.

.....
podpis

.....
podpis